

NOMÉS PER A GEGANTS

de GABI MARTÍNEZ

El mes d'abril hem estat ocupats amb la biografia de Jordi Magraner, acostada al públic general per Gabi Martínez. La seva lectura no ens ha deixat indiferents: alguns han detestat la figura del viatger que han qualificat d'home egocèntric i misàntrop; altres han reconegut el seu caràcter passional i aventurer. En tot cas, hem estat d'acord que si la seva dèria hagués estat reconeguda per la societat i finalitzada amb èxit, hauria pogut ser considerat un geni. Però la frontera entre la bogeria i la genialitat és una línia molt prima, que només la societat dirimeix segons els resultats obtinguts.

Gabi Martínez es va apropar a la figura de Jordi Magraner després de molts altres més cercadors de sensacionalisme, per tant va trobar primer el rebuig de la família escamnada. Van ser la seva persistència i la seriositat de la seva investigació el que va vèncer la prevenció inicial per acabar sent un atot en el reconeixement de Magraner. Gabi Martínez va posar una sola condició: no censuraria les ombres del personatge i és això el que fa que el lector pugui reconèixer i abominar alhora de l'aventurer.

Jordi Magraner va néixer al Marroc i va créixer a França, etiquetat sempre com a emigrant, fill d'espanyols d'origen valencià, cosa que el marcà de per vida. De petit ja destacava pel seu amor i atracció vers la natura. Autodidacta, va cercar el recolzament de la comunitat científica de la Sorbona de París per anar a trobar el ieti: no ho mirem pas com un fet escabellat, els antropòlegs el cercaven com aquella baula que havia de fer de lligam entre Homo Neanthertalis i Homo Sapiens.

La seva estada al Pakistan va ser testimoni de la seva evolució com a home: del jove apassionat que sols s'interessa per cercar la llegenda del ieti i només s'apropa a les persones per interessos molt precisos, dotat d'una gran megalomania que el fa ser sempre cap, mai company, dels que l'acompanyen; a l'home madur que abandona la cerca de fama i reconeixement per establir-se a les muntanyes, lluny d'una civilització europea que el situa a la "banlieu" de qualsevol nucli vital o professional, en contacte constant amb la natura i en convivència amb deixebles que l'admiren, per tal de conservar la seva aura de llegenda viva. La vida al Pakistan el va dur a conèixer els kalash, poble del qual al final esdevindria defensor per preservar la seva forma de vida, el llenguatge i les creences enfront l'embat musulmà totalitzador. Aquesta defensa dels kalash no sabem si hem d'interpretar-la com amor a un poble indefens o com a necessitat de preservar un territori on ell també hi vol ser.

Tanmateix la seva forma irreverent i mancada de diplomàcia no va tenir en compte els límits de la tolerància ni els interessos polítics que mouen fils que de vegades no veiem; tampoc no va calibrar prou el canvi que va representar per al món sencer, però especialment a les zones calentes d'Afganistan i

Pakistan, l'atemptat de l'11 S als Estats Units. Jordi Magraner va acabar assassinat d'una forma misteriosa, amb un mur de silenci al seu voltant i un total desinterès per part dels diplomàtics que teòricament l'haurien d'haver protegit. Les ombres de la seva fi impediren la família el trasllat les seves restes i fou Gabi Martínez l'encarregat de col·locar una làpida en nom d'ells. El mateix investigador i autor del llibre que hem llegit va sentir perillar la seva vida en el moment que esbrinava les circumstàncies de la mort que, per tant, queda perpetuada com a llegenda.

El llibre de Gabi Martínez no és gran literatura, però sí que ens apropa un tipus de viatger que semblava ja extint al segle XXI, amb tots els seus clars i els seus obscurs. Aquí us en fem arribar un fragment que inspira, segur, el títol:

“Com neix un gegant? A partir de quan pot intuir-se com serà de gran? Diuen que els gegants pateixen una malaltia i per això són com són, així que no resulta estrany que al llarg de la història se'ls hagi considerat més o menys aberrants. Inconqueribles posseïdors d'una autoritària insolència, sovint han tingut conflictes amb el poder. Va amb la condició de ser gran. Diuen que Eurimedont, el governador dels primers gegants, optà per exterminar-los. És cert que molts van sucumbir víctimes de les maces de bronze, torxes, projectils de metall roents..., a un altre el va esclafar un fragment d'illa arrencada des de l'avenc. Però en cap cas no va ser fàcil.

Són difícil de matar.

I queden supervivents.”

Bona lectura, si us animeu a descobrir aquest peculiar viatger contemporani.

Muntsa Farré